

Identiteitsfraude door werknemers is een groeiend en kostbaar probleem voor ondernemers. De Arbeidsinspectie gaat er scherper op letten. Goedbedoelende werkgevers kunnen toch voor duizenden euro's op de bon worden geslingerd. In Flevoland zijn afgelopen voorjaar al honderden bedrijven gecontroleerd door de Arbeidsinspectie. Met de vakantie in aantocht reden te meer om de identiteitscontrole van eigen en ingehuurd medewerkers zorgvuldig ter hand te nemen.

VOORKOM FRAUDE MET IDENTITEITSDOCUMENTEN

Door Henk-Jan Engelhardt,
Keesing Reference Systems

Met de zomervakantie voor de deur zullen veel ondernemers weer een beroep moeten doen op uitzendkrachten om de werknemers te vervangen die met vakantie zijn. Wellicht zullen zelfs arbeidskrachten uit Polen of Tsjechië de tijdelijke vacatures komen vervullen. Sinds 1 mei zijn de grenzen voor werknemers uit delen van deze regio geopend en hoeft er voor hen geen tewerkstellingsvergunning meer te worden aangevraagd. Toch moeten ondernemers dit jaar extra aandacht en besteden aan de controle van de identiteitspapieren van deze tijdelijke

krachten. De Arbeidsinspectie heeft namelijk aangekondigd dit jaar extra te gaan controleren op identiteitsfraude. Met name de land- en tuinbouw, horeca, bouw, uitzendbureaus, schoonmaakbedrijven en de vlees- en visverwerkende industrie kunnen een inspectiebezoek verwachten.

Verplicht

Veel ondernemers denken van deze administratieve taken verlost te zijn door uitzendkrachten in te huren. Uitzendbureaus voeren immers al een identiteitscontrole uit. Niets is echter minder waar: u bent als werkgever

verplicht om van alle medewerkers en uitzendkrachten op uw werkvloer hun identiteit te controleren en te administreren. Hetzelfde geldt voor medewerkers die zijn ingehuurd via schoonmaakbedrijven en cateraars. Dat betekent wellicht extra werk voor ondernemers. De inspecterende instanties hebben echter een goede reden om identiteitscontrole stevig aan te pakken. Vorig jaar is het aantal boetes dat de Arbeidsinspectie uitdeelde verdubbeld ten opzichte van het jaar daarvoor.

Identiteitsfraude is dan ook een serieus en kostbaar probleem. Een vermist of gestolen identiteitsdocument kost de samenleving naar schatting zo'n 40.000 euro per jaar, nog afgezien van schade als gevolg van bijvoorbeeld vervalsingen. Volgens de Koninklijke Marechaussee bedraagt de schade door identiteitsfraude in Nederland ruim 3 miljard euro per jaar.

Niet alleen de maatschappelijke schade is aanzienlijk, ook op bedrijfsniveau kan bewuste of onbewuste fraude met identiteitspapieren in de papieren lopen. Een ondernemer die zich niet aan de regels houdt, of een ondegdelijke administratie van identiteitsdocumenten voert, kan een boete van minimaal 8.000 euro per geval verwachten. Daar kan nog een naheffing van de Belastingdienst bijkomen. Daarnaast kunnen werknemers worden meegenomen naar het politiebureau voor identiteitscontrole.

Profilen

U kunt als ondernemer dus maar beter zorgen dat u de identiteit van uw (tijdelijke) medewerkers heeft gecontroleerd én – minstens zo belangrijk – hiervan een goede administratie voert. Gelukkig is dit eenvoudig te realiseren, als u een aantal zaken zorgvuldig in de gaten houdt. Om te beginnen bestaat de verplichting van werkgevers om de identiteit van werknemers te controleren uit drie onderdelen: de verificatieplicht, de bewaarplicht en de zorgplicht. De verificatieplicht bestaat eruit dat een werkgever het identiteitsbewijs van een werknemer bij indiensttreding controleert op echtheid en geldig-

heid. Een rijbewijs geldt daarbij overigens niet als geldig identiteitsbewijs. Paspoorten, identiteitskaarten, verblijfsdocumenten voor vreemdelingen en documenten voor asielzoekers zijn wel valide. Onder paspoorten worden verstaan nationale paspoorten, maar ook dienst-, diplomatieke-, vluchtelingen- en vreemdelingenpaspoorten. Paspoorten van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) moeten voorzien zijn van een geldige sticker. De EER bestaat uit de landen van de EU plus Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Bulgarije en Roemenië vallen buiten de EER en voor werknemers uit deze landen is dus een tewerkstellingsvergunning vereist.

Het is bij de verificatieplicht belangrijk dat u niet alleen de geldigheid van het identiteitsbewijs controleert van de medewerker die u inhuurt, maar ook verifieert of deze persoon daadwerkelijk degene is die op het paspoort staat vermeld (profilen). Het kan namelijk gebeuren dat een op zich rechtsgeldig document niet van de medewerker is die u het document

overhandigt, maar van iemand die erg veel op hem of haar lijkt. Deze zogenaamde lookalike-fraude komt in Nederland steeds vaker voor. Let niet zozeer op lengte van het haar en sieraden, maar eerder op vorm van het gezicht, afstand tussen de ogen en dergelijke. En om de geldigheid van het identiteitsdocument vast te stellen, moet u niet alleen naar de datum kijken, maar ook watermerken en andere echtheidskenmerken controleren. Let ook op eventuele lijmresten of insnijdingen op het document. Er zijn overigens diverse oplossingen en hulpmiddelen verkrijgbaar, zoals boeken, internetapplicaties en bijvoorbeeld UV-lampen waarmee identiteitsdocumenten kunnen worden gecontroleerd.

Samenwerking

Belangrijk bij dit alles is dat u zelf al uw (tijdelijke) medewerkers controleert en hun identiteitsdocumenten kopieert of scant. Neem geen genoegen met een kopie van het identiteitsdocument van de werknemer. Zorg er in ieder geval voor dat alle stappen consequent worden uitgevoerd.

Op de verificatieplicht volgt de bewaar- en zorgplicht. Zorg voor een deugdelijke administratie, want identiteitscontrole is meer dan alleen het maken van een kopie van een identiteitsdocument en die ergens in een kast opslaan. Vergeet niet de houder van het document om toestemming te vragen voor het administreren van zijn identiteitspapieren en bewaar de administratie tenminste vijf jaar.

In grotere bedrijven, met name in de bank-, verzekerings- en telecomsector, is een grondige identiteitscontrole al een vast onderdeel van het bedrijfsproces. In dat opzicht valt er veel van elkaar te leren. Ga eens na of en hoe collega-ondernemers hun controle uitvoeren of informeer of het uitzendbureau of schoonmaakbedrijf al een eerste controle heeft uitgevoerd. Check of ze zijn aangesloten bij een branchevereniging en of ze zijn gecertificeerd. De meeste bedrijven zullen graag bereid zijn daaraan mee te werken, want wie identiteitscontrole goed op orde heeft, kan de Arbeidsinspectie met open armen ontvangen. ■

Checklist voor controle van identiteitsdocumenten

- Controleer de geldigheidsdatum van het document.
  - Informeer naar de leeftijd van de medewerker en vergelijk deze met de geboortedatum op het document.
  - Vergelijk de pasfoto op het document nauwkeurig met degene die het document aan u geeft. Let op gezichtsverhoudingen, vormen, afstandverhoudingen tussen ogen, oren, lippen en kin. Haarkleur en -lengte zijn minder betrouwbare kenmerken.
  - Kijk en voel of u beschadigingen, insnijdingen of lijmresten op het document aantreft.
  - Controleer bij een paspoort het aantal pagina's, de volgorde en de nummering; pagina's moeten doorlopend genummerd zijn en hetzelfde documentnummer vermelden.
  - Houd het paspoort tegen het licht en controleer het watermerk.
  - Houd het document indien mogelijk onder een UV-lamp. Valide documenten blijven donker onder UV-licht, het watermerk (bij paspoorten) mag nooit zichtbaar worden onder UV-licht.
  - Alle Nederlandse documenten van kunststof bevatten een tweede foto, aangebracht in gaatjes. Houd het document tegen het licht en controleer of dit dezelfde foto is als op het document. Dit geldt ook voor het kunststof verblijfsdocument voor vreemdelingen.
  - De tweede foto bij deze kunststof documenten wordt zichtbaar als een lichte vlek onder de UV-lamp.
  - Bij kunststof documenten wordt bij kantelen een hologram (kinogram) zichtbaar dat gedeeltelijk over de foto loopt.
- Bron: Keesing Reference Systems B.V. ©

Checklist voor identiteitscontrole

- Ga uit van originele identiteitsdocumenten en accepteer nooit kopieën. Maak zelf een kopie of scan voor uw administratie en vraag hiervoor om toestemming aan de houder van het document.
  - Let bij controle op meerdere echtheidskenmerken.
  - Houd een vaste volgorde van controle aan en let goed op details.
- Bron: Keesing Reference Systems B.V. ©

Henk-Jan Engbladh is directeur van Keesing Reference Systems B.V., leverancier van boeken en internetoplossingen waarmee identiteitsdocumenten en bankbiljetten op echtheid kunnen worden gecontroleerd.